

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

Egz. Nr 1

**PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W SOKÓŁCE
UL. MARSZAŁKA J. PIŁSUDSKIEGO 8
16-100 SOKÓŁKA**

Białystok – marzec – 2013r.

PROTOKÓŁ

z kontroli kompleksowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, ul. Marszałka J. Piłsudskiego 8, 16-100 Sokółka, przeprowadzonej w dniach: 18 i 19 lutego 2013r.

Starostą Powiatu Sokólskiego jest Pan Franciszek Budrowski.

Obowiązki Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie od dnia 1 lipca 1999r. pełni Pan Wojciech Obiała, zatrudniony na stanowisku inspektora w Starostwie Powiatowym w Sokółce. [Akta kontroli, str. 28, 30]

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce jest jednostką budżetową Powiatu Sokólskiego, utworzoną na podstawie Uchwały Nr V/13/98 Rady Powiatu w Sokółce z dnia 30 grudnia 1998r., ze zmianą, dokonaną uchwałą Nr XV/79/2000 Rady Powiatu Sokólskiego z dnia 15 lutego 2000r. [Akta kontroli, str. 23-26]

Kontrolę przeprowadziły:

1. Barbara Kosmaczewska – inspektor wojewódzki – kierownik zespołu inspektorów,
2. Marta Giermaniuk – starszy inspektor,

pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1/2013 z dnia 11 lutego 2013r. (PS-V.431.9.2013.BK) wydanego w imieniu Wojewody Podlaskiego przez Pana Andrzeja Kozłowskiego – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku. Kontrolę przeprowadzono w dniach 19 i 20 lutego 2013 roku.

Wyjaśnień w trakcie kontroli udzielali:

1. Pan Wojciech Obiała – p.o. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce,
2. Pani Marietta Daszuta – starszy specjalista pracy socjalnej.

Temat kontroli:

Realizacja przez powiat zadań własnych oraz zadań zleconych przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej.

Cel kontroli:

Ocena działalności jednostki kontrolowanej dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – ustalenia zakresu, przyczyn i skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowanie zaleceń zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

Rodzaj kontroli:

Kontrola kompleksowa.

Przedmiotowy zakres kontroli:

- I. Zasoby materialne Centrum
- II. Zasoby kadrowe Centrum
- III. Zadania realizowane przez Centrum i upoważnienie dyrektora do wydawania decyzji administracyjnych

IV. Realizacja zadań własnych wynikających z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182, ze zm.).

V. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z art. 20 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

VI. Realizacja wybranych zadań wynikających z art. 112 z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Okres objęty kontrolą:

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2012r. do dnia rozpoczęcia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej, za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Ustalenia kontroli

I. Zasoby materialne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce mieści się w budynku Starostwa Powiatowego przy ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego 8, na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego zawartej w dniu 7 sierpnia 2000r., zmienionej aneksem w dniu 1 stycznia 2006r. Wejście do budynku jest odpowiednio dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Centrum zajmuje 3 pomieszczenia o powierzchni 70,78 m², dysponuje niezbędnymi sprzętami i urządzeniami biurowymi. Każdy z pracowników posiada wyodrębnione stanowisko pracy. Pokoje pracowników wyposażone są w odpowiednią do stanu zatrudnienia ilość biur, krzeseł obrotowych, tapicerowanych, regałów biurowych, szaf, aparatów telefonicznych.

II. Zasoby kadrowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

W okresie objętym kontrolą w Centrum byli zatrudnieni:

- p.o. dyrektora,
- główny księgowy,
- starszy specjalista pracy socjalnej,
- starszy inspektor,
- pracownik socjalny,
- pracownik socjalny do spraw osób niepełnosprawnych,
- koordynator.

Ponadto zawarto z 3 osobami umowę zlecenia w zakresie: prowadzenia obsługi finansowej, konsultacji indywidualnych z psychologiem i prawnikiem. [Akta kontroli, str. 50]

W trakcie kontroli sprawdzono kwalifikacje pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Pracownicy posiadają wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach, co przedstawiono w wykazie pracowników, dołączonym do akt kontroli, str. 52 – 56. **Ustalono, że stanowisko pracy o nazwie - pracownik socjalny do spraw osób niepełnosprawnych nie figuruje pośród wymienionych w tabeli nr III - Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, centra integracji społecznej oraz jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398, ze zm.).**

Z przeanalizowanych akt wynika, że pełniący obowiązki dyrektora PCPR - inspektor w Starostwie Powiatowym w Sokółce nie posiada kwalifikacji określonych art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008r., Nr 223 poz. 1458 ze zm.), zgodnie z którym pracownikiem samorządowym zatrudnionym na

podstawie umowy o pracę na kierowniczym stanowisku urzędniczym może być osoba, która posiada wykształcenie wyższe pierwszego lub drugiego stopnia w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym. Od ostatniej kontroli kompleksowej, przeprowadzonej w 2011r. sytuacja nie uległa zmianie w tym zakresie, tj. nie podjęto czynności w sprawie zatrudnienia osoby spełniającej wymagania dotyczące zatrudnienia dyrektora Centrum.

[Akta kontroli, str. 28, 30, 31,32, 34, 36, 38, 40, 52-56]

III. Zadania realizowane przez Centrum i upoważnienie dyrektora do wydawania decyzji administracyjnych

Uchwałą Nr XL/321/2006 Rady Powiatu Sokólskiego z dnia 30 czerwca 2006r. nadano statut Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce. Ww. statut w § 5 pkt 3, 4, 5, 6, 7, 9, 13 zawiera nieaktualne przepisy z zakresu ustawy o pomocy społecznej, które zostały w części lub w całości uchylone od 1 stycznia 2012r. - ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, ze zm. Od 29 stycznia 2013r. obowiązuje t. j. opublikowany w Dz. U. z 2013r. Nr 135, ze zm.).

Uchwałą Nr 122/08 Zarząd Powiatu Sokólskiego z dnia 14 marca 2008r. nadał regulamin organizacyjny PCPR, następnie uchwałami Nr 224/09 z dnia 15 czerwca 2009r. oraz Nr 81/2011 z dnia 13 grudnia 2011r. dokonał jego zmiany. Regulamin, podobnie jak statut w § 3 pkt 3, 4, 5, 6, 7, 9 i 21 zawiera nieaktualne przepisy z zakresu ustawy o pomocy społecznej.

W Regulaminie nie określono struktury organizacyjnej Centrum, wskazano w § 5 zadania w ramach poszczególnych stanowisk. Nazwy stanowisk są niezgodne z załącznikiem Nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398, ze zm.), tabela nr III - jednostki organizacyjne pomocy społecznej, centra integracji społecznej oraz jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Jednocześnie stanowiska wskazane w regulaminie, są rozbieżne ze stanowiskami wskazanymi w umowach o pracę osób zatrudnionych w Centrum.

[Akta kontroli, str. 117 - 138]

W toku czynności kontrolnych ustalono, że p.o. dyrektora Centrum posiada upoważnienia wydane przez Starostę Powiatu Sokólskiego do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości powiatu. Ponadto p.o. dyrektora PCPR posiada upoważnienie Zarządu Powiatu Sokólskiego do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności Powiatu Sokólskiego w zakresie kierowanej jednostki.

W trakcie kontroli stwierdzono, że Centrum prowadzi rejestr kancelaryjny oraz ewidencje wyjść w godzinach służbowych. Udzielono instruktażu w zakresie prowadzenia ewidencji wyjść w godzinach służbowych.

[Akta kontroli, str. 42, 44, 46, 48]

IV. Realizacja zadań własnych powiatu wynikających z art. 19 ustawy o pomocy społecznej

1) *Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*

Uchwałą Nr XL/318/06 Rady Powiatu Sokólskiego z dnia 30 czerwca 2006r. przyjęto Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sokólskim na lata 2006 – 2013 - po konsultacji z gminami oraz jednostkami organizacyjnymi powiatu, zarówno w formie pisemnej, elektronicznej jak i bezpośrednich konsultacji w formie spotkania z przedstawicielami gmin. Dokument zawiera elementy określone w art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w tym: dane demograficzne, diagnozę sytuacji społecznej, zasoby powiatu, ocenę aktualnej sytuacji i perspektyw, analizę SWOT, misję - *przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup i jednostek*, cele

i kierunki działania (2 cele strategiczne, z których wynikają cele operacyjne, każdy z nich zawiera kierunki działania oraz poszczególne zadania, które będą realizowane, a także przewidywane efekty tych działań, określono też partnerów odpowiedzialnych za jej realizację). Ponadto wskazano źródła finansowania zadań – nie wskazano wysokości środków oraz harmonogramu jej realizacji w czasie.

2) Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Centrum wypełnia zadanie w stosunku do mieszkańców Powiatu Sokólskiego, którzy mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Centrum prowadzi poradnictwo specjalistyczne w zakresie porad dla ofiar przemocy, pomocy w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinach zastępczych (2 pracowników ukończyło kurs specjalistyczny – Praca z osobą stosującą przemoc w rodzinie, 1 pracownik ukończył kurs specjalistyczny – mediacje rodzinne). W sprawach których rozwiązanie przekracza zakres wiedzy i kompetencji pracownika PCPR, systematycznie korzysta z pomocy prawników zatrudnionych w Starostwie Powiatowym w Sokółce lub pośredniczy pomiędzy interesantami, a poradniami specjalistycznymi. W innych sprawach, wymagających pomocy specjalistów, osobom zgłaszających się z problemem osobiście lub telefonicznie Centrum wskazuje instytucje, w których mogą uzyskać pomoc.

Ponadto w okresie sierpień – listopad 2012 r. osoby zgłaszające się korzystały ze spotkań indywidualnych z prawnikiem lub psychologiem, w trakcie dyżurów zaplanowanych dla uczestników projektu „Start w nowe możliwości” realizowanego przy udziale środków z EFS w ramach PO KL - 55 uczestników projektu odbyło spotkania zaplanowane. Specjaliści przyjmowali również osoby indywidualne, które się zgłosiły po pomoc do PCPR. Część osób zgodziła się wpisać się na listę osób korzystających z porad, część zastrzegła, że chce zachować anonimowość.

Dokumentacja dotycząca poradnictwa prowadzona jest na bieżąco, prowadzony jest również rejestr osób zgłaszających się indywidualnie. W ww. rejestrze figuruje 11 osób, które skorzystały z porad psychologa, oraz korzystających z porad prawnych figuruje 12 osób. Specjalistyczne poradnictwo w ramach projektu było realizowane według ustalonego harmonogramu działań, natomiast z osobami indywidualnymi według zgłaszanych potrzeb.

[Akta kontroli, str. 106, 108]

3) Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze raz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze

Centrum przyznaje pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym ww. placówki

Z pomocy korzystały 3 osoby po opuszczeniu zakładów poprawczych, z czego 1 korzystała z pomocy na kontynuowanie nauki i zagospodarowanie w formie rzeczowej, na podstawie decyzji wydanej w 2011 r. na okres roku szkolnego 2011/2012.

W okresie podlegającym kontroli 2 osoby uzyskały pomoc pieniężną na usamodzielnienie i na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Wydano 4 decyzje administracyjne, wszystkie złożone wnioski załatwiono pozytywnie.

Dokonano kontroli akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

I osoba

- na usamodzielnienie

1. PCPR 8274 PI/22/12 z 18.12.2012

- na zagospodarowanie w formie rzeczowej

2. PCPR 8274 PI/23/12 z 20.12.2012

II osoba

- na usamodzielnienie

1. PCPR 8274 PI/5/12 z 20.06.2012

- na zagospodarowanie w formie rzeczowej

2. PCPR 8274 PI/4/12 z 20.06.2012

W aktach dotyczących realizacji zadania zgromadzono dokumenty wymagane rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2005r., Nr 6, poz. 45, ze zm.) – obowiązywało do 06.09.2012r., od 07.09.2012r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012r., poz. 954).

W aktach znajdowały się zobowiązania osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, zatwierdzonego przez kierownika jednostki – art. 88 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Po zakończeniu realizacji indywidualnego programu dokonywano oceny końcowej procesu usamodzielnienia.

Udzielanie pomocy dotyczącej pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym opisano na str. 6, 7 i 8 protokołu.

[Akta kontroli, str. 80, 106]

4) Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się

Od 2009 r. Centrum realizuje projekt systemowy „Start w nowe możliwości”, mający na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, w tym również młodzieży opuszczającej ww. placówki. Udział w projekcie jest dobrowolny, osoby zobowiązane są jedynie aktywnie uczestniczyć w zajęciach. W 2012 r. spośród osób opuszczających zakłady poprawcze uczestniczyła 1 osoba i 1 osoba kontynuująca naukę w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej. Uczestnicy Projektu zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem własnym oraz diagnozą doradcy zawodowego i pracownika socjalnego, uczestniczyli w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe, kursach edukacyjnych (pierwsza pomoc przedmedyczna, warsztaty z doradcą zawodowym) oraz korzystali z poradnictwa psychologicznego i prawnego. Osoba z orzeczonym stopniem niepełnosprawności uzyskała również dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego. Ponadto Centrum organizuje pomoc poprzez pracę socjalną, pomoc na

zagospodarowanie w formie rzeczowej, udzielanie informacji, kontakty z instytucjami. W ramach pracy socjalnej udzielana jest pomoc w składaniu wniosków o mieszkania do władz gminnych, o należne świadczenia do właściwych organów, pozwy o alimenty dla osób uczących się. Główne problemy osób opuszczających ww. placówki to problemy finansowe, brak mieszkań, brak stałej pracy, brak wsparcia rodziny. [Akta kontroli, str. 104, 106]

5) Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce nie realizuje tego zadania ze względu na brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie. [Akta kontroli, str. 82, 104]

6) Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób

Ustalono, że Powiat Sokólski nie realizuje zadania określonego w art. 19 pkt 10, tj. nie prowadzi domów pomocy społecznej (DPS).

Zgodnie z wyjaśnieniami dyrektora Centrum gminy z terenu powiatu nie informowały o potrzebie prowadzenia DPS. Jak stwierdził, z informacji osób indywidualnych, zgłaszających się do PCPR wynika, że osoby niepełnosprawne i chore bardziej są zainteresowane umieszczeniem w Zakładzie Opiekuńczo Lecznicy (ZOL), ze względu na opiekę pielęgniarską i w tym kierunku powiat rozwija infrastrukturę. W 2012 r. funkcjonowały 3 ZOL-e, łącznie zapewniające 75 miejsc: w Krynkach 35 łóżek, w tym 20 o profilu psychiatrycznym; w Dąbrowie Białostockiej 16 łóżek o profilu ogólnym; w Sokółce 24 łóżka o profilu ogólnym. Zgodnie z informacją Kierownika Wydziału Zdrowia, Pomocy Społecznej i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Sokółce z 75 miejsc ok. 80 % wykorzystywanych jest przez mieszkańców Powiatu Sokólskiego.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ust. 3 ww. artykułu, w przypadku gdy DPS, pomimo szerokiego zakresu usług nie jest w stanie zapewnić specjalistycznej i intensywnej opieki medycznej, osobę wymagającą takiej opieki należy skierować do specjalistycznej placówki: zakładu opiekuńczo-leczniczego lub zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego.

W zawiązku z powyższym ZOL nie może być alternatywą dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, tak jak to wskazał p.o. Dyrektora.

Do dnia rozpoczęcia kontroli Centrum nie diagnozowało potrzeb powiatu w zakresie prowadzenia domu pomocy społecznej. W trakcie trwania czynności kontrolnych w jednostce opracowano zestawienie dotyczące liczby osób przebywających w DPS z terenu Powiatu Sokólskiego. Z zestawienia wynika, że z terenu powiatu, w DPS obecnie przebywają 33 osoby. Gminy wskazały 13 osób, jako prognozowaną liczbę osób do umieszczenia w DPS w 2013 r. Powiat sokólski zamieszkuje 71000 ludności. Powyższe dane wskazują, że zasadne byłoby utworzenie domu pomocy społecznej na terenie powiatu.

Zestawienie dotyczące liczby osób przebywających w DPS z terenu Powiatu Sokólskiego

Gminy z terenu powiatu sokólskiego	Liczba osób umieszczonych w DPS	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS	Prognozowana liczba osób do umieszczenia w DPS w 2013 r.	RAZEM

Dąbrowa Białostocka	5	3	3	11
Janów	2	0	1	3
Korycin	1	0	0	1
Krynki	1	0	2	3
Kuźnica	1	0	0	1
Nowy Dwór	0	0	0	0
Sidra	1	0	0	1
Szudziałowo	2	0	0	2
Sokółka	13	1	7	21
Suchowola	3	0	0	3
RAZEM	29	4	13	46

[Akta kontroli, str. 60-78, 80, 102-104]

7) *Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi*

Powiat Sokółski prowadzi 1 mieszkanie chronione, natomiast na jego terenie nie funkcjonują powiatowe ośrodki wsparcia - domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Zarząd Powiatu Sokólskiego w dniu 21 czerwca 2011r. przeznaczył na potrzeby utworzenia mieszkania chronionego lokal mieszkalny w budynku Ośrodka Zdrowia w Suchowoli, wchodzący w skład zasobów Powiatu. Mieszkanie chronione nie było wykorzystywane dotychczas, ze względu na brak osób zainteresowanych lokalizacją. **Centrum nie udokumentowało propozycji składanej osobom wymienionym w art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, potwierdzającej możliwość skorzystania lub odmowy skorzystania z pobytu w tym mieszkaniu.**

Rada powiatu nie ustaliła w drodze uchwały, w zakresie zadań własnych szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych nie wypełniając w ten sposób obowiązku wynikającego z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182, ze zm.).

W § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U z 2012r., poz. 305) ustalono termin dostosowania warunków pobytu w mieszkaniach chronionych, który upływa z dniem 31 grudnia 2014r.

[Akta kontroli, str. 82, 102, 114]

8) Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej

Ustalono, że Powiat Sokólski nie realizuje zadania określonego w art. 19 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej tj. nie prowadzi ośrodka interwencji kryzysowej (OIK). Zgodnie z definicją zawartą w art. 6 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej OIK jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej.

Zgodnie z wyjaśnieniami, p.o. dyrektora w miarę potrzeb Centrum stara się skierować osobę potrzebującą do najbliższego ośrodka na terenie województwa. Centrum zawarło w dniu 1 września 2011 r. porozumienie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach w sprawie obsługi mieszkańców Powiatu Sokólskiego, w zakresie udzielania specjalistycznych usług, które znalazły się w sytuacji kryzysowej. Jak wynika z wyjaśnień w 2012 r. tylko 1 rodzina wymagała pomocy. **Jak wynika z wyjaśnień w 2012 r. tylko 1 rodzina wymagała pomocy, a w razie konieczności natychmiastowego udzielenia pomocy rodzinie w sytuacji kryzysowej, istnieje możliwość skorzystania z placówki podlegającej Powiatowi Sokólskiemu tj. z miejsc w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Sokółce. Internat Ośrodka dysponuje 60 miejscami, z czego 10 jest wolnych w bieżącym roku szkolnym, zapewnia całodobową obsługę, w tym wyżywienie. Zatrudnionych jest 10 osób, wszystkie posiadają przygotowanie specjalistyczne (pedagog, psycholog).**

[Akta kontroli, str. 100-102, 112]

9) Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach

Informacje o prawach i uprawnieniach udzielane są przez pracowników Centrum mieszkańcom Powiatu Sokólskiego na bieżąco, w zależności od występujących potrzeb. Informacje udzielane są w formie ustnej, jak też pisemnej na wniosek interesanta. Wyjaśnień udzielają pracownicy Centrum, posiadający wykształcenie wyższe, specjalizację z organizacji pomocy społecznej. Informują, w zakresie swoich kompetencji, o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych, wynikających z posiadania orzeczenia oraz z rodzaju niepełnosprawności, zasadach udzielania świadczeń z pomocy społecznej, z ubezpieczenia społecznego, a także w zakresie prawa rodzinnego i prawa pracy. W sprawach bardziej skomplikowanych wskazywany jest organ właściwy. Prowadzony jest rejestr udzielonych informacji, w 2012 r. udzielono pomocy w tym zakresie 685 osobom.

[Akta kontroli str. 100]

10) Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu

Centrum współorganizowało z Wydziałem Zdrowia, Pomocy Społecznej i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Sokółce w 2012r. szkolenie dla dyrektorów i kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Szkolenie odbyło się 28 czerwca 2012 r., na którym przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białymstoku zaprezentowali założenia wieloletniego planu rozwoju ekonomii społecznej na lata 2014 – 2020, kierownik Wydziału Zdrowia przedstawił zasoby Powiatu Sokólskiego w zakresie miejsc w Zakładach Opiekuńczo-Leczniczych oraz omówił zasady kierowania do ZOL-u, pracownicy PCPR w Sokółce przedstawili realizację projektu systemowego „Start w nowe możliwości” i zasady uczestnictwa w projekcie oraz omówili zasady współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej przez gminy. W szkoleniu wzięły udział 23 osoby, z czego 13 przedstawicieli OPS-ów.

PCPR również przy współudziale Komendy Powiatowej Policji w Sokółce oraz ww. Wydziału organizowało 13 listopada 2012r. konferencję „Razem przeciw przemocy w rodzinie”, na którą zaproszono m.in. przedstawicieli ośrodków z terenu powiatu. Celem konferencji było m.in. podkreślenie konieczności współdziałania różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy. W konferencji udział wzięły 83 osoby, z czego 15 przedstawicieli OPS-ów.

W 2013 roku planuje się zorganizowanie szkolenia dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu z zakresu prawidłowości udzielania świadczeń pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. [Akta kontroli str. 98]

11) Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu

Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu prowadzone jest na bieżąco. Ponieważ wyjaśnień udzielają pracownicy, w zakresie swoich kompetencji, trudno jest oszacować faktyczną ilość udzielonych porad. PCPR prowadzi rejestr, z którego wynika, że z doradztwa korzystały 24 osoby - kierownicy i pracownicy ośrodków z Dąbrowy Białostockiej, Sokółki, Suchowoli, Janowa, Korycina, Krynek, Kuźnicy, Nowego Dworu, Sidry i Szudziałowa.

Większość z nich, zgodnie z rejestrem dotyczyło tematów z zakresu:

- opracowania i realizacji projektów realizowanych w ramach EFS, zasad uczestnictwa w projektach,
- zasad korzystania z dofinansowania ze środków PFRON dla osób indywidualnych i instytucji,
- procedury orzekania w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- procedury umieszczania w ZOL-u,
- zasad kierowania dzieci do pieczy zastępczej i finansowania ich pobytu, również przez gminy,
- udzielania świadczeń osobom opuszczającym różne formy pieczy zastępczej,
- przewozu osób niepełnosprawnych do ZOL-u,
- programu profilaktycznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- procedury kierowania do Warsztatów Terapii Zajęciowej.

[Akta kontroli, str. 96, 98]

12) Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych

W okresie podlegającym kontroli nie tworzono i nie realizowano programów osłonowych wynikających z art. 19 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej.

Natomiast w 2012r. powiat realizował:

- „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Sokólskim na lata 2006 – 2015” przyjęty uchwałą Nr XXXVII/ 293 /06 Rady Powiatu Sokólskiego z dnia 31 marca 2006 r.
- „Program wyrównywania różnic między regionami II” – program celowy PFRON – skierowany do gmin i ośrodków zdrowia na likwidację barier architektonicznych i transportowych,
- „Start w nowe możliwości” – projekt realizowany w ramach Działania 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie Programu Operacyjnego Kapitał – skierowany do osób niepełnosprawnych, będących beneficjentami Centrum oraz wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych korzystających z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, z pomocy na usamodzielnienie i rzeczowej.

[Akta kontroli, str. 82]

Ponadto w 2012 r. zostały przyjęte do realizacji uchwałą Rady Powiatu z dnia 24 sierpnia 2012 r. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Sokólskim na lata 2012 -2014, dotyczący wspierania rodzinnej pieczy zastępczej oraz Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Sokólskim na lata 2012 -2014, wynikające z odrębnych ustaw.

[Akta kontroli, str. 96]

13) Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

W okresie objętym kontrolą, PCPR sporządzał wymagane sprawozdania i przysyłał je Wojewodzie Podlaskiemu, również w formie elektronicznej przy pomocy modułu aplikacji statystycznej SAC, w obowiązujących terminach.

14) Sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej

Centrum przygotowało Ocenę zasobów pomocy społecznej, którą organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, przedstawił na XVI sesji Radzie Powiatu Sokólskiego w dniu 8 czerwca 2012r.

Ocenę przedstawiono Radzie Powiatu Sokólskiego po terminie ustawowym, tj. po 30 kwietnia.

Zgodnie z art. 16a ust. 4 organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia radzie powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ww. ocenę.

[Akta kontroli, str. 94, 96]

15) Utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników

Na podstawie uchwały Nr XI/73/2011 Rady powiatu Sokólskiego z dnia 23 grudnia 2011r. w sprawie budżetu Powiatu Sokólskiego na 2012r., ze zm. oraz uchwały Nr XX/144/2012 Rady powiatu Sokólskiego z dnia 28 grudnia 2012r. w sprawie budżetu Powiatu Sokólskiego na 2013r. ustalono wysokość środków na działalność Centrum w 2012r. i 2013r., w tym na wynagrodzenia zatrudnionych pracowników.

[Akta kontroli, str. 94]

V. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z art. 20 ustawy z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej

1) Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce nie realizuje tych zadań z powodu braku zgłaszanych potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 104]

2) Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Powiat Sokólski nie prowadzi ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określonych w art. 51a ustawy o pomocy społecznej.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi, niezdolne do pracy mogą uczestniczyć w rehabilitacji społecznej i zawodowej, prowadzonej w funkcjonujących w Sokółce i Dąbrowie Białostockiej Warsztatach Terapii Zajęciowej, dysponujących 70 miejscami. Ponadto częściowe potrzeby powiatu są zabezpieczone (20 miejsc) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Krynkach, zapewniającym całodobową opiekę.

[Akta kontroli, str. 82, 92, 94]

3) Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

W okresie objętym kontrolą PCPR nie realizował zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

[Akta kontroli, str. 82]

4) Udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nie świadczyło pomocy w zakresie interwencji kryzysowej cudzoziemcom, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 15 oraz art. 53a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb.

[Akta kontroli, str. 90, 92]

VI. Realizacja wybranych zadań wynikających z art. 112 ustawy o pomocy społecznej

1) Koordynacja realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych

PCPR w Sokółce koordynowało realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, poprzez realizację:

- „Programu wyrównywania różnic między regionami II” – program celowy PFRON – skierowany do gmin i ośrodków zdrowia na likwidację barier architektonicznych i transportowych,
- „Start w nowe możliwości” – projekt realizowany w ramach Działania 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – skierowany do osób niepełnosprawnych, będących beneficjentami Centrum oraz wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych korzystających z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, z pomocy na usamodzielnienie i rzeczowej.

W zakresie realizacji zadań określonych w Strategii oraz Programie Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych PCPR współpracuje z gminami Powiatu Sokólskiego, poprzez: zawieranie umów o dotacje na utrzymanie uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej, ze stowarzyszeniami prowadzącymi Warsztaty, tj.: Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia” w Dąbrowie Białostockiej i Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem” w Sokółce. Nadzoruje sprawozdawczość i rozliczenie dotacji.

Program wyrównywania różnic między regionami wymaga współpracy z beneficjentami i z PFRON-em. Projekt „Start w nowe możliwości” jest realizowany we współpracy i pod nadzorem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

[Akta kontroli, str.86, 88]

2) Wytaczanie przez kierownika centrum na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne

P.o. dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce nie realizował tego zadania z powodu braku potrzeb w powyższym zakresie. Osobom zainteresowanym udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne oraz pomocy przy sporządzaniu pozwu i skompletowaniu dokumentów (2 osoby w 2012r., 1 osoba w 2013r.)

[Akta kontroli, str. 90]

3) Kierowanie wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami

Centrum nie realizowało zadania dotyczącego kierowania wniosków o ustalenie

niezdolności do pracy i stopnia niepełnosprawności do organów orzekających. Centrum udziela osobom niepełnosprawnym informacji, w tym do jakich organów i w jaki sposób należy kierować wnioskami, jakie dokumenty załączyć. [Akta kontroli, str. 90]

4) Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej

Zadania określonego w art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej Centrum nie realizowało, ponieważ powiat nie prowadzi: jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

[Akta kontroli, str. 88, 90]

5) Składanie radzie powiatu corocznego sprawozdania z działalności centrum oraz przedstawianie wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej

P. o. dyrektora Centrum przedłożył w dniu 8 czerwca 2012r. na XVI Sesji Rady Powiatu Sokólskiego sprawozdanie z działalności PCPR za 2011r. oraz przedstawił wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2012. **Zgłoszone potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2012r. nie przewidują konieczności realizacji zadań, w tym: utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej czy domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym.**

Rada Powiatu nie opracowała i nie wdrażała lokalnych programów pomocy społecznej, o których mowa w art. 112 ust. 13 ustawy o pomocy społecznej.

[Akta kontroli, str.86, 94, 114]

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce ewidencji kontroli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce pod pozycją numer 1/2013.

Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje p.o. Dyrektor Centrum, drugi Wydział Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

P.o. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce został poinformowany o przysługującym prawie zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.

Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

Kontrolowany:

Sokółka, 18.03.2013r. Wojciech Obiała /-/

.....

(miejsowość, data i podpis)

Kontrolujący:

Barbara Kosmaczewska /-/

Marta Giermaniuk /-/